

กฎหมายการย้ายถิ่นฐานของผู้มีทักษะความสามารถของเยอรมนี (The Skilled Immigration Act) *

กรที่ศน์ ศุขเฉลิม**

บทนำ

กฎหมายการย้ายถิ่นฐานของผู้มีทักษะความสามารถของเยอรมนี (The Skilled Immigration Act) เป็นกฎหมายใหม่ที่จะช่วยขยายโอกาสสำหรับผู้มีคุณสมบัติประกอบอาชีพในการเข้ามาทำงานในเยอรมนี ในปัจจุบัน เป็นเรื่องง่ายขึ้นสำหรับแรงงานฝีมือที่มีการฝึกอบรมวิชาชีพและไม่ใช่การฝึกอบรมเชิงวิชาการจากประเทศนอกสหภาพยุโรปที่จะย้ายถิ่นฐานไปทำงานในเยอรมนี เงื่อนไขสำหรับคุณสมบัติของผู้ประกอบอาชีพที่กำหนดว่าต้องมีวุฒิการศึกษาระดับมหาวิทยาลัยยังมีการบังคับใช้อยู่ในปัจจุบัน แต่มีการผ่อนปรนเรื่องกฎระเบียบบางประการ สิ่งเปลี่ยนแปลงในกฎหมายนี้คือ มีการขยายกรอบการดำเนินการของผู้มีคุณสมบัติประกอบอาชีพจากประเทศนอกสหภาพยุโรปซึ่งสามารถเข้ามาทำงานในเยอรมันได้ นอกจากนี้ยังมีการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญในเรื่องต่าง ๆ อีกมากมาย

ผู้มีคุณสมบัติประกอบอาชีพ

บทนิยามคำว่า “ผู้มีคุณสมบัติประกอบอาชีพ” หมายความว่า บุคคลที่ถือเป็นผู้มีคุณสมบัติประกอบอาชีพตามกฎหมายการย้ายถิ่นฐานของผู้มีทักษะความสามารถ (The Skilled Immigration Act) มีดังนี้

๑. บุคคลที่ผ่านการฝึกอบรมสายวิชาชีพที่ผ่านการรับรองในเยอรมนี (โดยทั่วไปต้องมีระยะเวลาฝึกอบรมอย่างน้อยสองปี) หรือบุคคลที่ได้รับวุฒิทางวิชาชีพในต่างประเทศซึ่งได้รับการยอมรับเทียบเท่ากับการฝึกอบรมในสายวิชาชีพที่มีคุณสมบัติตามเกณฑ์ของประเทศเยอรมนี หลักสูตรการฝึกอบรมวิชาชีพในต่างประเทศที่สั้นกว่าอาจได้รับการพิจารณาให้เทียบเท่ากับการฝึกอบรมวิชาชีพที่ผ่านการรับรองในเยอรมนีได้ หากการฝึกอบรมไม่แตกต่างกันมากนัก หรือถ้าได้รับการชดเชยความแตกต่างเหล่านั้นแล้ว

* บทความประจำเดือนสิงหาคม ๒๕๖๖ สรุปลงมาจาก https://www.make-it-in-germany.com/en/visa-residence/skilled-immigration-act?fbclid=IwAR2B3cpiyzgLX9x3MYyE6JeY6_4NxIKz40AZ0Wqr-EUx17HwXvhT4YK_ds0 สืบค้นเมื่อวันที่ ๙ สิงหาคม ๒๕๖๖

** บุคลากรจัดทำฐานข้อมูลกฎหมาย ฝ่ายค้นคว้าและเปรียบเทียบกฎหมาย กองกฎหมายต่างประเทศ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

๒. บุคคลที่มีวุฒิการศึกษาระดับสูงซึ่งเทียบเท่าวุฒิการศึกษาระดับสูงในประเทศเยอรมนี มีดังนี้

- การเข้าถึงตลาดแรงงานของเยอรมนี: ในปัจจุบันสามารถเข้าสู่ตลาดแรงงานได้ง่ายขึ้น ผู้มีคุณสมบัติประกอบอาชีพจะต้องมีสัญญาจ้างงานหรือข้อเสนอในการเข้าทำงานโดยเฉพาะและมีคุณสมบัติเหมาะสมที่มีการรับรองในเยอรมนี ซึ่งยังไม่มีกระบวนการตรวจสอบแบบ priority check โดยสำนักงานจัดหางานกลาง (Federal Employment Agency :BA) ซึ่งหมายความว่าไม่มีกระบวนการตรวจสอบว่าผู้สมัครจากเยอรมนีหรือสหภาพยุโรปมีความพร้อมสำหรับงานเฉพาะด้านหรือไม่ โดยทางสำนักงานจัดหางานกลางมีหน้าที่ตรวจสอบเพียงเงื่อนไขข้อตกลงการในการจ้างงาน
- โอกาสในการจ้างงาน: ผู้มีคุณสมบัติประกอบอาชีพอาจดำเนินการประกอบอาชีพที่ตรงตามคุณสมบัติซึ่งถือเป็นทางเลือก นอกจากนี้ ผู้มีคุณสมบัติประกอบอาชีพซึ่งมีวุฒิการศึกษาระดับอุดมศึกษายังสามารถทำงานที่ไม่ได้ระบุว่าต้องมีวุฒิการศึกษาระดับอุดมศึกษา ซึ่งพวกเขายังสามารถทำงานในอาชีพอื่น ๆ ตามคุณสมบัติซึ่งโดยปกติแล้วจะต้องมีวุฒิทางวิชาชีพที่ไม่ใช่วุฒิการศึกษาโดยไม่รวมงานที่เป็นผู้ช่วยงาน (auxiliary)^๒ และแรงงานกึ่งทักษะ (semi-skilled occupation)^๓ ซึ่งจำเป็นต้องมีวุฒิทางการศึกษาเสมอ ซึ่งถ้าเป็นกรณี EU Blue Card^๔ จะมีการออกให้โดยเฉพาะงานที่เหมาะสมแก่ผู้มีคุณสมบัติประกอบอาชีพซึ่งปกติต้องมีวุฒิการศึกษาในระดับอุดมศึกษา

^๒ Auxiliary คือบุคคลที่ได้รับการว่าจ้างให้ช่วยเหลือผู้อื่นในการทำงาน ผู้ช่วยมักเป็นเจ้าหน้าที่ทางการแพทย์หรือสมาชิกในกองทัพ ผู้ช่วยพยาบาลให้การดูแลขั้นพื้นฐาน แต่ไม่ใช่พยาบาลที่มีคุณสมบัติเหมาะสม (<https://dictionary.reverso.net/english-cobuild/auxiliary+work>) สืบค้นเมื่อวันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๖๖

^๓ แรงงานกึ่งทักษะเป็นงานประเภทหนึ่งที่ต้องใช้ความสามารถและการฝึกอบรมล่วงหน้า แต่ไม่ใช่การศึกษาขั้นสูงหรือทักษะเฉพาะด้าน บุคคลที่อยู่ในตำแหน่งแรงงานกึ่งทักษะมักมีความรับผิดชอบที่ต้องทำงานซ้ำ ๆ ในขณะที่ให้ความสนใจกับคุณภาพของบริการหรือผลิตภัณฑ์ของตน ตำแหน่งกึ่งทักษะอาจขอให้พนักงานมีหรือพัฒนาทักษะในการติดต่อกับลูกค้า เช่น ความสามารถในการสื่อสาร การเอาใจใส่ และความเป็นมืออาชีพ แรงงานกึ่งทักษะมักถูกเปรียบเทียบกับแรงงานไร้ฝีมือและแรงงานมีฝีมือ แรงงานไร้ฝีมือหมายถึงงานที่ไม่มีข้อกำหนดด้านการฝึกอบรมหรือทักษะ อย่างไรก็ตาม แรงงานมีฝีมือหมายถึงงานที่ต้องใช้ทั้งชุดทักษะเฉพาะและการฝึกอบรมขั้นสูง (<https://www.indeed.com/career-advice/career-development/semi-skilled-labour>) สืบค้นเมื่อวันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๖๖

^๔ บัตร EU Blue Card ช่วยให้แรงงานที่มีคุณสมบัติสูงจากนอกสหภาพยุโรปมีสิทธิในการอาศัยและทำงานในประเทศในสหภาพยุโรปหากพวกเขามีคุณสมบัติทางวิชาชีพที่สูงขึ้น เช่น การศึกษาระดับมหาวิทยาลัย มีสัญญาการจ้างงาน หรือข้อเสนองานที่มีเงินเดือนสูงเมื่อเทียบกับค่าเฉลี่ยเงินเดือนในประเทศสหภาพยุโรปที่ผู้สมัครทำงานอยู่ EU Blue Card มีผลบังคับใช้ใน 25 ประเทศจาก 27 ประเทศในสหภาพยุโรป ไม่สามารถใช้ได้ในประเทศเดนมาร์กและไอร์แลนด์ (<https://www.scholarship.in.th/what-is-eu-blue-card/>) สืบค้นเมื่อวันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๖๖

- ผู้มีคุณสมบัติประกอบอาชีพที่มีวุฒิทางวิชาชีพ: การจ้างงานผู้มีคุณสมบัติประกอบอาชีพจากนอกสหภาพยุโรปที่มีวุฒิทางวิชาชีพ เช่น การฝึกอบรมที่ไม่ใช่เชิงวิชาการ ไม่ได้จำกัดเฉพาะอาชีพที่ประสบปัญหาการขาดแคลนทักษะอีกต่อไป หากบุคคลใดมีวุฒิการฝึกอบรมทางวิชาชีพที่ได้รับรองในเยอรมนี ซึ่งจากการที่มีบัตรผู้อยู่อาศัย (residence permit) ซึ่งได้รับอนุญาตให้ทำงานในอาชีพเฉพาะอย่างสำหรับผู้ที่มิบัตรผู้อยู่อาศัยเท่านั้น การที่มีวุฒิการฝึกอบรมทางวิชาชีพที่ได้รับรองในเยอรมนีส่งผลอนุญาตให้บุคคลสามารถทำงานในเยอรมนีทุกอาชีพที่ครอบคลุมตามคุณสมบัติของพวกเขาอีกด้วย
- การมาเยอรมนีเพื่อหางานทำ: ผู้มีคุณสมบัติประกอบอาชีพที่มีวุฒิจากการฝึกอบรมสายวิชาชีพก็สามารถมาที่เยอรมนีเพื่อหางานทำได้เช่นกัน ซึ่งพวกเขาจะได้รับบัตรผู้อยู่อาศัย (residence permit) นานถึงหกเดือน โดยเงื่อนไขเบื้องต้นในเรื่องคุณสมบัติจะต้องได้รับการรับรองจากหน่วยงานที่มีอำนาจในเยอรมัน ซึ่งบุคคลนั้นต้องสามารถช่วยเหลือตนเองทางการเงินได้ตลอดระยะเวลาที่พำนัก และพวกเขาต้องมีความสามารถทางภาษาเยอรมันที่จำเป็นสำหรับอาชีพที่ต้องการ โดยทั่วไปจำเป็นต้องมีความสามารถด้านภาษาเยอรมันในระดับขั้นต่ำ B1 ของ Common European Framework of Reference for Languages (CEFR) ในช่วงที่อยู่ในเยอรมนีและกำลังหางานทำ ซึ่งสามารถจ้างงานได้สูงสุด ๑๐ ชั่วโมงต่อสัปดาห์ในช่วงทดลองงาน สิ่งนี้ทำให้นายจ้างและชาวต่างชาติผู้ที่มีคุณสมบัติประกอบอาชีพสามารถตัดสินใจว่ามีความเหมาะสมแก่งานที่ได้ทดลองทำหรือไม่ทั้งสองฝ่าย ผู้ประกอบอาชีพที่ได้รับการรับรองวุฒิทางการศึกษา ยังคงได้รับอนุญาตให้มาอยู่ในเยอรมนีเป็นเวลาหกเดือนเพื่อหางาน ซึ่งจะต้องทำการทดลองงานก่อนและมีการประเมินก่อนที่จะรับเข้าทำงาน (trial basis)
- ระยะเวลาการพำนักเพื่อฝึกอบรมและพัฒนาทักษะ: โอกาสในการมาเยอรมนีเพื่อรับการฝึกอบรมกำลังได้รับการปรับปรุง เงื่อนไขเบื้องต้นคือกระบวนการรับรองนั้นให้ดำเนินการโดยหน่วยงานที่มีอำนาจในเยอรมนี ในขณะที่ผู้สมัครอยู่ต่างประเทศ และพบว่าคุณสมบัติของชาวต่างชาติไม่เข้าเกณฑ์คุณสมบัติที่เยอรมนีกำหนดเพื่อออกใบรับรอง โดยเงื่อนไขเบื้องต้นอีกประการหนึ่งสำหรับออกวีซ่าเพื่อรับการฝึกอบรมคือบุคคลนั้นต้องมีความสามารถทางภาษาเยอรมันที่จำเป็น ซึ่งเทียบได้กับระดับ A2 ของ Common European Framework of Reference for Languages (CEFR)^๕ ซึ่งการ

^๕ Common European Framework of Reference for Languages (CEFR) คือมาตรฐานสากลที่ใช้อธิบายระดับความเชี่ยวชาญทางภาษา CEFR ได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวางในทวีปยุโรป และมีการยอมรับเพิ่มมากขึ้นทั่วโลก EF SET เป็นมาตรฐานการทดสอบภาษาอังกฤษเดียวที่วัดระดับทักษะทั้งหมดได้อย่างแม่นยำ ตั้งแต่ระดับเริ่มต้นไปจนถึงระดับชำนาญ โดย

อนุญาตให้พำนักอยู่อาศัยมีระยะเวลา ๑๘ เดือนสำหรับจุดประสงค์เพื่อฝึกอบรมและพัฒนาทักษะสามารถขยายออกไปได้น้อย ๖ เดือนจนถึงระยะเวลาสูงสุด ๒ ปี หลังจากระยะเวลาสูงสุดของบัตรผู้อาศัยหมดอายุแล้ว สามารถออกบัตรผู้อาศัยใหม่เพื่อวัตถุประสงค์ในการฝึกอบรม การศึกษา หรือการทำงานได้

- การออกบัตรผู้อาศัยแบบถาวรสำหรับผู้มีคุณสมบัติประกอบอาชีพจากทั่วโลก: ชาวต่างชาติผู้ มีคุณสมบัติประกอบอาชีพสามารถรับบัตรผู้อาศัยแบบถาวรได้หลังจากผ่านไปเป็นเวลา ๔ ปี (ก่อนหน้ากำหนดเวลาไว้ที่ ๕ ปี)

ผู้เข้ารับการฝึกอบรมและนักศึกษา

- การมาเยอรมนีเพื่อหาสถานที่ฝึกอบรม: มีความเป็นไปได้ที่นักศึกษาที่มีศักยภาพจะมาเยอรมันเพื่อหาสถานที่ศึกษาระดับอุดมศึกษา ตามกฎระเบียบใหม่ ผู้ที่สนใจรับการฝึกอบรมสายวิชาชีพสามารถมาที่เยอรมันเพื่อหาสถานที่ฝึกอบรมได้เช่นกัน เงื่อนไขเบื้องต้นประกอบด้วย: ความสามารถทางภาษาเยอรมันในระดับ B2, มีใบรับรองจากโรงเรียนภาษาเยอรมันในต่างประเทศหรือใบรับรองที่ออกจากโรงเรียนซึ่งให้สิทธิบุคคลที่จะได้รับในระดับอุดมศึกษาซึ่งอายุไม่เกิน ๒๕ ปี และสามารถเลี้ยงดูตนเองทางการเงินได้
- หลักสูตรภาษาเยอรมันเพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับการฝึกอบรมในสายวิชาชีพ: หากบุคคลที่มีบัตรผู้อาศัย สำหรับหลักสูตรการฝึกอบรมวิชาชีพ พวกเขาอาจเข้าเรียนหลักสูตรภาษาเยอรมัน (ทั้งแบบทั่วไปหรือที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพ)
- โอกาสที่ดีขึ้นสำหรับนักเรียนต่างชาติในเยอรมนีในการเปลี่ยนสถานะการพำนัก: นักเรียนต่างชาติมีตัวเลือกในการเปลี่ยนประเภทของบัตรผู้อาศัย แม้กระทั่งก่อนที่พวกเขาจะสำเร็จการศึกษา ตัวอย่างเช่น แทนที่จะศึกษาต่อพวกเขาสามารถเริ่มต้นการฝึกอบรมสายวิชาชีพและรับบัตรผู้อาศัยเพื่อเข้าร่วมหลักสูตรฝึกอบรมสายวิชาชีพ ซึ่งกฎหมายฉบับนี้มีการขยายทางเลือกเหล่านี้สำหรับเปลี่ยนสถานะภายใต้เงื่อนไขเบื้องต้นบางประการ และการพิจารณาของสำนักงานจัดหางานกลาง ซึ่งมีความเป็นไปได้ที่จะยอมรับข้อเสนอการทำงานในฐานะผู้ประกอบการอาชีพที่ผ่านการรับรอง ในขณะที่

อ้างอิงตามกรอบ CEFR แบบทดสอบภาษาอังกฤษที่ได้รับมาตรฐานอื่น ๆ สามารถประเมินระดับความเชี่ยวชาญได้บ้าง แต่ไม่ใช่ระดับทั้งหมดของ CEFR (<https://www.efset.org/th/cefr/>) สืบค้นเมื่อวันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๖๖

บุคคลนั้นยังคงศึกษาหรือรับการฝึกอบรมในสายวิชาชีพ สิ่งนี้นำมาซึ่งการเปลี่ยนไปใช้บัตรผู้อยู่อาศัยเพื่อการทำงานในอาชีพที่มีคุณสมบัติเหมาะสม

- บัตรผู้อยู่อาศัยแบบถาวรสำหรับผู้สำเร็จหลักสูตรการฝึกอบรมวิชาชีพในเยอรมนี ซึ่งกฎหมายใหม่นี้อนุญาตให้ชาวต่างชาติที่สำเร็จหลักสูตรการฝึกอบรมวิชาชีพในเยอรมนีได้รับบัตรผู้อยู่อาศัยแบบถาวรหลังจากผ่านไปสองปี ซึ่งตรงกับช่วงเวลาสำเร็จการศึกษา

สำหรับบริษัท

การดำเนินการเร่งด่วนสำหรับแรงงานฝีมือ: นายจ้างสามารถเริ่มดำเนินการขั้นตอนเร่งด่วนสำหรับแรงงานฝีมือได้ที่สำนักงานทะเบียนชาวต่างชาติในเยอรมนี ซึ่งช่วยลดระยะเวลาลงอย่างมากในการออกวีซ่า ในการดำเนินการนี้ นายจ้างจำเป็นต้องมีหนังสือมอบอำนาจจากผู้มีคุณสมบัติประกอบอาชีพ ซึ่งข้อมูลและขั้นตอนที่สำคัญ มีดังนี้

๑. ต้องมีการสรุปข้อตกลงระหว่างบริษัทและสำนักงานทะเบียนคนต่างด้าว รวมถึงเอกสารซึ่งประกอบด้วย หนังสือมอบอำนาจและข้อผูกพันสำหรับนายจ้าง ผู้มีคุณสมบัติประกอบอาชีพและหน่วยงานผู้มีอำนาจที่เกี่ยวข้อง (สำนักงานทะเบียนคนต่างด้าว สำนักงานจัดหางานกลาง หน่วยงานที่มีอำนาจในการรับรอง สถานทูตเยอรมันในต่างประเทศ) รายละเอียดขั้นตอนของฝ่ายต่าง ๆ และระยะเวลาสิ้นสุด
๒. สำนักงานทะเบียนคนต่างด้าวจะให้คำแนะนำแก่นายจ้าง สนับสนุนในขณะดำเนินการตามขั้นตอนเพื่อรับรองคุณสมบัติของชาวต่างชาติผู้มีคุณสมบัติประกอบอาชีพ ซึ่งได้รับการอนุมัติจากสำนักงานจัดหางานกลาง และตรวจสอบเงื่อนไขเบื้องต้นสำหรับการอนุมัติภายใต้บทกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับชาวต่างชาติ ซึ่งหน่วยงานที่มีอำนาจรับรองและสำนักงานจัดหางานกลางต้องดำเนินการภายในระยะเวลาที่กำหนด
๓. หากเงื่อนไขตรงตามข้อกำหนดเบื้องต้นทั้งหมด ทางสำนักงานทะเบียนคนต่างด้าวจะออกเอกสารอนุมัติล่วงหน้า (pre-approval) ซึ่งจะถูกส่งไปยังนายจ้างเพื่อส่งต่อไปยังผู้มีคุณสมบัติประกอบอาชีพ ซึ่งผู้ที่ผ่านการรับรองจะทำการนัดหมายที่สถานทูตเยอรมนีในต่างประเทศเพื่อยื่นคำร้องขอวีซ่า ซึ่งการนัดหมายจะเกิดขึ้นภายในสามสัปดาห์ ในการนัดหมายนั้นต้องแสดงสำเนาต้นฉบับของการอนุมัติล่วงหน้าพร้อมกับเอกสารอื่น ๆ ที่จำเป็นสำหรับการยื่นคำร้องขอวีซ่า

๔. เมื่อคำร้องขอวีซ่าฉบับสมบูรณ์ถูกส่งโดย ผู้มีคุณสมบัติประกอบอาชีพแล้ว โดยปกติการอนุมัติจะมีขึ้นภายในอีกสามสัปดาห์
๕. การดำเนินการเร่งด่วนสำหรับแรงงานฝีมือยังครอบคลุมถึงคู่สมรสของผู้มีคุณสมบัติประกอบอาชีพและบุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะ หากมีการยื่นคำร้องขอวีซ่าพร้อมกันและมีคุณสมบัติตรงตามข้อกำหนดทางกฎหมายสำหรับการย้ายถิ่นฐานของสมาชิกครอบครัวในภายหลัง
๖. ค่าธรรมเนียมที่สำนักงานทะเบียนชาวต่างชาติเรียกเก็บสำหรับดำเนินการเร่งด่วนสำหรับแรงงานฝีมือคือ ๔๑๑.๐๐ ยูโร นอกจากนี้ยังมีค่าธรรมเนียม ๗๕.๐๐ ยูโรสำหรับวีซ่าและค่าธรรมเนียมสำหรับการรับรองคุณสมบัติ

การไปทำงานที่เยอรมันสำหรับผู้มีคุณสมบัติประกอบอาชีพ

- การรับรองผู้มีคุณสมบัติประกอบอาชีพในต่างประเทศ: สิ่งสำคัญแรกที่ต้องดำเนินการคือการได้รับการรับรองในเยอรมัน ซึ่งสามารถรับข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับกระบวนการรับรองและการย้ายถิ่นฐานไปยังเยอรมนีได้โดยโทรศัพท์ติดต่อไปที่สายด่วนการทำงานและการใช้ชีวิตในเยอรมนี
 - ด้านความสามารถทางภาษาซึ่งต้องพูดภาษาเยอรมันได้ในระดับหนึ่ง หากต้องการมาที่เยอรมนีเพื่อหาสถานที่ฝึกอบรมหรือหางานเพื่อที่จะทำงานที่ใช้วุฒิทางวิชาชีพ ซึ่งต้องมีความสามารถทางภาษาเยอรมันหากจะเข้าร่วมหลักสูตรฝึกอบรมในประเทศเยอรมนี
- สำหรับการติดต่อขอวีซ่าหรือพำนักอาศัย หากเป็นผู้อาศัยอยู่นอกเยอรมนี สถานทูตเยอรมนีในต่างประเทศมีหน้าที่รับผิดชอบในการออกวีซ่าที่จำเป็น ซึ่งหากเป็นผู้อยู่อาศัยในเยอรมนี ต้องติดต่อสำนักงานทะเบียนคนต่างด้าวในท้องถิ่นเกี่ยวกับเรื่องการพำนักอาศัยและวีซ่า
